

ESE Híradó

kulturális és közéleti folyóirat

PÉCEL

128 Forint

VI. évfolyam 3. szám 2001. március

A város peremén

**Megalakult
a PÉCEL-ÉKE**

**Bölcsödénk
története**

Térségi kitekintő

**Péceli gyógyítók
Dr. Sallai Zoltán**

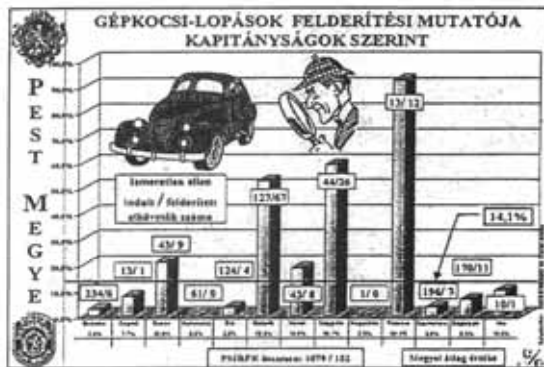
Művészet magas hőfokon

PANNONHALMI ZSUZSA

• Sajtótájékoztató a rendőrség munkájáról

A Gödöllői Rendőrkapitányság vezetője Papp György rendőr ezredes 2001. február 20-án sajtótájékoztatót tartott a kapitányság 2000. évi tevékenységéről, az ide tartozó települések bűnügyi, közbiztonsági helyzetéről, és az idei évre vonatkozó tervekről.

Tájékoztatta a megjelent sajtóképviselőket arról, hogy az elmúlt évben a Gödöllői Kapitányság nyomozás eredményességi mutatója megyei szinten a legjobbak közé tartozott. A leggyakoribbak továbbra is a vagyron elleni bűncselekmények, a lakásbetörések és gépkocsi lopások voltak. A felderítésre alosztályonként külön csoportokat hoztak létre, melynek eredményeként a lakásbetörések

felderítésében Gödöllő első helyen, a gépkocsi lopások felderítésében harmadik helyen szerepelt megyei szinten.

A közlekedés biztonsága általában javult, a személyi sérüléssel járó balesetek száma 16%-kal csökkent. Jelenleg nincs olyan baleseti gócpont, amely beavatkozást igényelne. Jelentős a Gödöllői Rendőrkapitányság baleset megelőzési tevékenysége. Rendszeresen programokat, felvilágosító tanfolyamokat szerveznek általános iskolákban és különböző rendezvényeken. 2001. évben fokozott ellenőrzést terveznek az ittas vezetés kiszűrésére.

• Sport sikerek

A pest megyei atlétalányok évek óta első helyen végeznek az NB I-es junior csapatbajnokságokon. Ez az előkelő pozíció rendre a megye legjobb sportolói közé sorolja őket. Benkő Ákos edző, csapatvezető érthető elégedettséggel konstatálta a javulást. Az külön örömmel töltötte el, hogy klubjából, a Gödöllői EAC-ból szép számban voltak a bajnokcsapatban. A péceli Durkó Eliána Pálma 100 méteres gátfutásban bronzéremmel segítette a csapatot.

Decemberben, a megyeházán szép trófeákkal gazdagodott az atléták gyűjteménye, s január utolsó hétvégéjén újabb medalionokra számítottak. Ilyenkör, pontosabban az Olimpiai Csarnokban rendezett fedett pályás megyei bajnokság után jutalmazza meg a szövetség, a PASZ az elmúlt esztendő legeredményesebb Pest megyei atlétáit, valamint edzőiket. A verseny és a díjkiosztó azonban elmaradt.

Az esemény elhalasztása nemcsak a sportolókat, de a rendező megyét is hátrányosan érinti. Kétséges, hogy bepótolják-e az évek óta mindig szép sikerrel zajló viadalt.

(A Népszabadság 2001. február 2-i cikke nyomán)

A szerkesztőség valamennyi tagja nevében gratulálunk az atlétáknak, Durkó Eliána Pálmának, és további sok sikert, hasonló szép eredményt kívánunk.

• Köszönet a véradóknak

A Magyar Vöröskereszt és a Megyei Vérellátó Alközpont szervezésében ismét véradás volt Pécelen az Egymást Segítő Egyesület Teréz anyja termében A 2001. január 31-én megtartott véradáson 62 fő jelent meg, akik közül az orvosi vizsgálat 57 főt talált alkalmas donornak. Reggel 8 órától folyamatosan érkeztek az önkéntesek, szinte pihenést sem hagyva a nővéreknek. Mindenki üdítőt (vagy sört), élelmiszercsomagot és édességet kapott a véradás után. Reméljük, a lelkesedés továbbra is megmarad, a következő alkalommal is szeretettel várunk mindenkit.

TARTALOM

Nónapi köszöntő 3

Tükröm, tüktöm 3

Közélet hírei 4-5

A múltból táplálkozik a jövő 6-7

Péceli Nyugdíjas Klub 8

Fesztivál és jubileum 9

A Tűzbereki-erdő növényzete 10

Kié a csúnya ló 11

Mi a csontrikulás 12

Péceli gyógyítók 13

Megalakult a Pécel – ÉKE 14-15

Művészet magas hőfokon 16-17

Péceli Mozaik 18-19

Térségi kitekintő 20-21

A város peremén 22-23

Példaképeink 24

Ime a mese 25

Zenés toma csillával 25

Rejtvény 26

Kalendárium, üzenetek 27

Következő számunk tartalmából:

- Pannonhalmi Zsuzsával készült interjú folytatódik
- Péceli gyógyítók sorozat
- Interjú Hódosi Jánossal
- Önkormányzatiság felsőfokon
- A város peremén
- A Föld napja

Nőnap kiöszöntő

Az élet rohanó forgatagában állunk meg egy kis időre, hogy ünnepelejünk, köszöntsük az élet megújulásának legfőbb letéteményesét, a családi közösségek öszzetartó erejét, elgépiesedett világunkban az érzelmekek sugárzóját, a szürkeségből kitoró szépség hordozóját, az örök nőt.

A történelmet évekredekken keresztül háborúk, hadvezérek, férfiak irányították. Békésebb időkben a politikus urak irányították, a nőknek csak másodlagos szerep, lényegében a férfiak kiszolgálása jutott. Csak lassan ébredezett a női öntudat, a női nem identitása, és formálódott az életminőségüket megváltoztatni akaró és részben tudó társadalmi erővé. A nők egy-egy jeles képviseleje egy adott időben és környezetben ért el ugyan az egyenjogúsítás terén bizonyos részeredményt, de az áttörés lehetőségei csak akkor mutatkoztak, amikor a különböző tanintézetek, képzési formák, egyetemek és főiskolák megnyiták a nők előtt.

Politikai mozgalmak ugyan minden időben szívesen tűzték zászlajukra a nők egyenjogósításának jelszavát, de kézzelfogható eredményeket csak a sok vitát kiváltó, szervezett feminista mozgalmak hoztak a XX. század elején, főként a fejlettebb nyugati országokban és az Egyesült Államokban. Megtörtént egyes részeredmények jogi biztosítása is, de a gyakorlati érvényesítést részben a régi rossz beidegződések, másrészt a nők széles rétegének a jogfosztottságba való beletörődése is gátolta. Hogy a törvényekben rögzített jog valódi lehetőségé, az élet, a gyakorlat természetes részévé váljon, elsősorban a férfiak alapvető szemléletváltozására van szükség. Ebben jelentős szerep hárul az iskolai nevelésre, nagy formáló hatása lehet a családi mintának és természetesen minden kommunikációs eszköznek.

El kell ismerni, hogy a nők nemcsak az úgynevezett női pályakon (egészségügyben, oktatás-nevelésben) sikeresek, hanem a tudomány és technika számos, korábban számukra tabunak tartott

területén is méltó versenytársak, sőt sok esetben túl is szárnyalják a férfiak teljesítményét. Az viszont nem szerencsés jelenség, hogy a szenvedély betegségek terén is kezdik behozni „elmaradásukat”.

Tanulhatunk a nőktől szívósságot, kitartást, türelmet a betegségek, bajok elviselésében, kis- és nagyközösségeket öszzetartó szervező erőt és a másság iránti nagyobb toleranciát.

Most, amikor vészesen fogy hazánk népessége, az állami szociálpolitikai intézkedések mellett a hétköznapok tetteivel, szolidáris, öntevékeny segítséssel kell bizonyítani az anyaság iránti tiszteletet. Minden felmérés azt bizonyítja, hogy a dolgozó nők a többségében rájuk háruló háztartási munka miatt naponta néhány órával többet dolgoznak, mint férjeik. Akkor beszélhetünk a nők érdemleges tiszteletéről, valódi egyenjogúságáról, ha nem tekintjük férfiatlannak az otthoni, vagy munkahelyi segítséget, a családi életben, gyermeknevelésben az ésszerű és önként vállalt munkamegosztást.

Ne feledkezzünk meg a virággal kifejezhető tiszteletéről, a szívből jövő szavak szép üzenetéről, ám ezek értékedezetét természetes reflexszé váló figyelmességgel, arányos segítséssel, tehát a szívről írt jogegyenlőséggel adhatjuk meg.

Cser László

Tükröm, tükröm...

ber vagyok. Ha bejön egy nő – férfi leszek. És annyira leszek férfi, amennyire nő a nő.”

Gyengébb nem - mondják sokszor, szinte megbélyegzően a nőkre. Tényleg gyengébb? Catullus szerint: "Nő, az a gyengébb nem, mondják. Ám nem puha húsból támadt Éva, de volt csontja urának a nő."

Nézzünk a tükörbe, és gondolkozzunk el azon, hogy mennyit érnek számunkra azok a nők, akik közel állnak hozzánk! Családtagjaink, hozzátartozóink, de szélesebb körben is a Nő. Tunéziában egy ismerősöm feleségéért két tevét ajánlottak. Még szerencse, hogy férje ennél jóval többre tartja.

Ádám igen megörült Évának, amikor Isien bemutatta neki. Mivel a Nő Ádám csontjából vétetett, ezért ne csodálkozzunk, ha nem olyan könnyen puhítható. Mennyit ér a Nő? Felbecsülhetetlen. Ne is próbálkozzunk ezt számszerűsíteni vagy meghatározni. Annyit biztosan, amennyit mi férfiak (ha néha nem többet)! Mert hogy mindenki egyenlő.

A nőnap lehet, hogy idejétmúltnak tűnik. Mégis próbáljuk meg szeretteinket feleségünket, édesanyánkat, nő ismerőseinket köszönteni e napon. Mondjuk el nekik, hogy örülünk, hogy élnek, a legkedvesebb nők, akiket ismerünk. Ha férfiuú szerepünkkel elégedettek vagyunk, akkor különösen meg kell ezt tennünk, hisz mennyivel rosszabbul élnénk meg a fordítottját. Most mutathatnánk e cikket párunknak azzal, hogy „remélem megfogadod a tanácsot”. Így viszont e nélkül is megtesszük.

Durkó Sándor László

Az egyik cég bejárati ajtaján belépve egy tükörrel találtam magam szemben, mely felett ez állt: „Most azt az embert látod, aki a legtöbbet tehet cégünk sikeréért.”

Jó lenne, ha ez új évezredben mindig eszünkbe jutna ez, ha a tükörbe nézünk. Azt az embert látjuk, aki a legtöbbet teheti családjáért, városáért, országáért. A világ, számunkra legfontosabb emberrel találkozhatunk a tükörben.

A férfiak szerint a nők töltenek többet a tükör előtt. Ha tényleg így lenne, akkor rájuk az előzőek különösen vonatkoznak. Nemcsak egy tükör, de egy működő kamera is megváltoztathatja viselkedésünket, mozdulatainkat. Úgyszintén egy nő is. Karinthy Frigyes azt mondta: „Ha bent ülök a szobában egyedül, csak egy em-

Pécel város 2001. évi állami támogatása számokban

Mennyit, mire, miből?

Az önkormányzatoknak adott állami támogatások normatíváinak a feladatokhoz kapcsolt összege az Országgyűlés társadalompolitikáját is tükrözi. Az Országgyűlés a közfeladatok ellátásához rendelt közkiadásait ún. funkcionális mérlegben is közzéteszi.

A polgári ismereteket, az állampolgári felelősségtudatot erősíti, ha megismerhetjük a Magyar Köztársaság központi költségvetésének éves tervszámait (2001), ebben talán könnyebb elhelyezni egy település költségvetését is.

Állami működési funkciók	869 milliárd Ft
Jóléti funkciók	1.736 milliárd Ft
ebből:	
oktatási	578 milliárd Ft
egészségügyi	169 milliárd Ft
társadalombiztosítás	366 milliárd Ft
szociális ellátások	536 milliárd Ft
munkanélküli ellátások	11 milliárd Ft
kulturális, közösségi, vallási	129 milliárd Ft
környezetvédelem	58 milliárd Ft

Központi költségvetés összesen: 4.322 milliárd forint.

Érdekesek ezek a számok! Persze, akit részletesebben érdekel, könnyen hozzáférhet az adatokhoz a Magyar Közlöny 2000/128. számában.

Pécel város költségvetési adatainak megismerésére is lehetőség van, némileg bonyolultabban.

Addig is, míg Pécel 2001. évi költségvetési tervét közzétehetjük, részletesen beszámolunk, hogy városunk mennyi állami támogatást kap közfeladatának ellátására.

Tudjuk, hogy az állami támogatások nem kötött felhasználásúak, vagyis az önkormányzat döntésétől függ, hogy mennyit, mire szánnak.

A kapott állami támogatások feladatok szerint (2001., eFt-ban)

Pénzbeni és természetbeni	
szociális és gyermekvédelmi támogatás	44.260 eFt
szociális és gyermekvédelmi alapszolgáltatások	18.140 eFt
lakáshoz jutás és lakásfenntartás	22.626 eFt
bölcsődei ellátás	6.571 eFt
iskolai oktatás	118.736 eFt
különleges gondozási ellátás	8.750 eFt
alapfokú művészeti oktatás	18.785 eFt
kiegészítő közoktatási feladatok	25.891 eFt
helyi közművelődési feladatok	9.707 eFt
települési sport feladatok	1.226 eFt
települési igazgatási, kommunális feladatok	15.713 eFt
külterületi feladatok	992 eFt
körzeti igazgatási feladatok	12.371 eFt
normatív kötött felhasználási feladatok	6.550 eFt
SZJA-ból átengedett	42.137 eFt
	107.605 eFt

Összes állami támogatásként 502.947 eFt-ot kap Pécel.

Népességi adatok:

Magyarország:	2000.01.01.	10.328.959 fő
Pest megye:	2000.01.01.	1.061.403 fő
Pécel:	2000.01.01.	12.257 fő

Pécel város népessége:

1996.	11.361 fő
1997.	11.707 fő
1998.	11.875 fő
1999.	12.042 fő
2000.	12.257 fő

Némethy Mária

Lakásfenntartási feladatok

Kommunális feladatok

Közfürdői feladatok

Pécel Város Önkormányzat Képviselő-testületének ülései

Időpont: 2001. február 12. 18.30 óra
Helyszín: Polgármesteri Hivatal Tanácskozó terme

Napirendi javaslat:

1. Polgármesteri beszámoló a két ülés közötti időszakról
előadó: Márkus János polgármester
2. Csatornaépítésre pályázat benyújtása
előadó: Márkus János polgármester
3. Katolikus Iskolával kötendő megállapodás megtárgyalása
előadó: Márkus János polgármester
4. Pénzügyi Bizottságba külsős tag delegálása
előadó: Márkus János polgármester

Időpont: 2001. február 20. 17.00 óra
Helyszín: Polgármesteri Hivatal Tanácskozó terme

Napirendi javaslat:

1. Polgármesteri beszámoló a két ülés közötti időszakról
előadó: Márkus János polgármester
2. Aljegyzői pályázat elbírálása
előadó: Márkus János polgármester
3. A Pénzügyi és Városgazdálkodási Bizottság előterjesztései:
 - 3/1. Az Önkormányzat 2001. évi költségvetésének megtárgyalása
 - 3/2. Aszfalt utak megépítése
 - 3/3. Kastély vendéglő bérbeadása
 - 3/4. Behajthatatlan tartozások rendezése
 - 3/5. Zemen Tibor ingatlan adásvételi ügye
 - 3/6. Simex Hungária Kft. költség átvállalására megállapodás tervezet meghatározása és a csatorna építés végleges lezárása
 - 3/7. Hortobágyi Csaba kérelme és az ÁFÉSZ igénye
 - 3/8. Talapa János kérelme
 - 3/9. Önkormányzat közterületeiről összegyűjtött hordalék elszállításra szerződés megkötése
- előadó: Klász László Pénzügyi és Városgazdálkodási Bizottság elnöke
4. Pécel I. számú választókerületébe szavazatszámlláló bizottság választása
előadó: Szabó Zoltánné jegyző
5. A Műszaki bizottság előterjesztései:
 - 5/1. Nyitnikék óvoda tetőtér beépítésének tervezése
 - 5/2. Petőfi Sándor Általános Iskola tetőtér beépítése
 - 5/3. Dr. Nagy Gábor és Farkas Zoltán területvásárlási szándéka
 - 5/4. Hajdú Jánosné területvásárlási kérelme
 - 5/5. Kovács Péter kérelme területvásárlásra
 - 5/6. Strammer Péter területvásárlási kérelme
 - 5/7. Zsdanova Ludmilla kérelme
 - 5/8. Gödöllő-Monor optikai kábel vezetékjog
 - 5/9. Telecontact Kft. vezetékjog kérelme
- előadó: Bors Pál Műszaki Bizottság elnöke
6. A Péceli Spartacus SE. által elfoglalt önkormányzati terület helyreállítása
előadó: Márkus János polgármester
7. Zárt ülés keretében: Szociális fellebbezés előadó: Farkas Sándorné Szociális Eü. És Sport B. elnöke

A múltból táplálkozik a jövő

Bölcsődénk története

A bölcsőde már 1953 nyarán mint idény intézmény működött, nagyon kezdetleges körülmények között (ősszel bezárták). Majd 1955-től működött 20 férőhellyel, nagyon rossz felszereléssel 2 csoportban. A bútorzat hiányos volt. A fűtés szenes kályhával történt, folyóvíz nem volt. Az udvaron lévő kútból vagy az utcáról kaptuk a vizet. Ebben az időben Horváth Lászlóné volt a bölcsőde vezetője, aki az épületben is lakott. Az 1960-as években Berger Jenőné vette át a bölcsőde vezetését. A felszerelés nem változott, de bevezették a vezetékes ivóvizet. A fűtés még mindig szenes kályhával történt. 1971-ben bevezették a gázfűtést. Berger Jenőné nyugdíjba vonulása után, 1973-ban Zsirai Jenőné vette át a bölcsőde vezetését. 1980-ban 40 férőhelyre bővítették a bölcsődét. Ekkor építettek irodát, mosókonyhát. Bútorvásárlás is történt, a felszereltség javult. Ebben az időben nagyon sok gyerek jelentkezett a bölcsődébe, de nem jutott be mindenki. Az 1990-es években a bölcsőde helyzete nem igazán változott, csak a működési feltételeket biztosították. 1997-ben Zsirai Jenőné egészségi állapota miatt korengedményes nyugdíjba ment. Ekkor vettem át a vezetést, amit 2000. december 31-ig végeztem. A bölcsőde változásait mondhatni végigéltem, mivel 1957-től dolgoztam az intézményben.

Hayek Mártonné (Zsuzsa néni)

Pécel város bölcsődéjének története

A jelenlegi épület kultúrház volt, 1953-ban alakították át bölcsődévé, 2 csoportszobával, saját konyhával, 20-as gyereklétszámmal működött. Vezetője Horváth Lászlóné Cilike isaszegi lakos lett, aki itt kapott szolgálati lakásként

1995.

egy szobát. Három gondozónő, egy konyhás, két takarítónő és egy négyórás kisegítő látta el a munkát. 1961-ben Cilike Budapestre költözött, így felszabadult a szoba. Egy kis átalakítással 29 férőhelyes, 3 csoportszobás lett a bölcsőde. Vezetője Berger Jenőné Aranka néni lett, aki addig, mint gondozónő látta el a munkáját. 1963-tól 1973-ig vezette az intézményt, ekkor nyugdíjba ment. Ettől kezdve lettem én a bölcsőde vezetője. Budapest közelsége miatt Pécel lakossága nőtt, így a gyermeklétszám is növekedett. Nagy nyomás nehezedett ránk. A túljelentkezés miatt egy bizottság döntött a gyermekek bekerüléséről. Volt olyan év, hogy reggeltől estig folyt a vita, hogy ki nem lehet a bölcsőde kis lakója. 1979-ben társadalmi összefogással, a helyi iparosok segítségével, újabb átalakítással 40 férőhelyre bővült a bölcsőde. A feladatokat 15 dolgozó látta el. Az orvosi ellenőrzést dr. Tóth László főorvos, a falu doktor bácsija végezte 1953-tól 1979-ig. 1980-tól dr. Jávor Zsuzsa gyermekorvos lett az orvosunk, aki jelenleg is látogatja a bölcsődét. Családias légkör vette körül a gyerekeket. Ari néni, Zsuzsa néni, Erzsike néni úgy várta reggel a gyerekeket, mint a nagymamák az unokákat. Több generáció nőtt ki a bölcsődéből, jó volt látni, amikor az első bölcsődések hozták gyermekeiket, és felidéztek saját bölcsis emlékeiket. Mi pedig kerestük a szülők vonásait gyermekeikben. Felettes szerveinkkel a kapcsolat mindig jó volt, munkánkat megbecsülték, több kitüntetett dolgozónk is volt. Egyszerű családanyákból kitűnő gondozó-

nők lettek, akik munka mellett végezték el az egészségügyi iskolát. Az évek múlásával kicserélődtek a dolgozók. Nyugdíjasok lettek, köztük én is előnyüdjébe mentem egészségi állapotom miatt. Utódom Hayek Mártonné Zsuzsa néni, nyugdíjas gondozónő lett, aki fiatalos munkabírással vezette a bölcsődét 2000. december 31-ig.

Zsirai Jenőné (Ica néni)

Városi bölcsődénkről szülői szemmel

Öreg falak közt legifjabbjaink városunk szívében.

Szép jelképe lehet ez egy városnak: a többi fontos intézmény közvetlen szomszédságában – a város térképe szerint is szinte a középpontban – ölelő karok, gondoskodó kezek várják a családon kívül is dolgozó anyák legtöreknyebb, legfélétebb kincseit, NEM CSAK MEGŐRZÉSRE.

Az ifjúság nevelése, fejlesztése határozza meg jövőnket.

Az ember első három éve a legmeghatározóbb fejlődésében. Bölcsődénkben ez a korosztály lel nap mint nap igazi „otthonpótló otthonra” és „anyahelyettes gondozónőkre”. Az öreg falak közt valóban családias légkört tapasztalok gyermekemmel együtt, és tapasztalhatja mindenki, aki ide jár. Egyszerű a berendezés. Több generáció ült már a székeken, az öltözőszekrényeket is igen sok gyerek keze koptatta. A csoporttermek egyszerű játéakai, néhány fejlesztő eszköze között a gondozónők hol meseországba tudják vezetni a rájuk bízottakat, hol a kicsinyesség apró labirintusának nyitjához. Itt igazán figyelnek a gyerekekre, az egészségükre, a gondjaikra és örömeikre. A szülőkkel is jó kapcsolatot tartanak a dolgozók, s mondhatom, teljes létszámban, munkakörüktől függetlenül. A négy csoportban csoportonként két gondozónő és átlagosan tizenkét gyerek tölt vidám órákat az eléggé kicsi csoportterekben és a kis játszó-

1983.

udvaron. Fontos az önálló tevékenységre nevelés is: korán megtanulnak ügyesen mosdót használni, öltözködni, elpakolni. Tornásznak is: „Ép testben ép lélek”. A finom háziétek összeállításában is ügyelnek a kicsik szervezeteinek és izlésének igényeire. Nagy öröm, amikor a csemeték el tudják mondani szépen legyszerűbb mondókáikat, örökre megjegyzendő dalaikat. Ehhez már nagyon össze kell szokniuk. Kedves élményt jelentenek a naptári ünnepek, a napok időszzerű díszítéseivel együtt.

Ebben a házban a mosoly, a simogató, a kedves szó és a rend az úr. Az ölelő karok és gondoskodó kezek tulajdonosai jól képzett szakemberek, valóban jó segítői a szülőknek. Hasznos megfigyeléseik, tanácsaik kezdő és gyakorló anyák számára is figyelemre méltóak.

A folyamatos telház jelzi, hogy igen értékes és szükséges családjainknak, városunknak ez az intézmény.

Jászberényiné Szepsi Katalin

Bölcsődénk új vezetője

Dobos Erzsébetnek hívnak. Budapesten születtem, és ott élek jelenleg is. Terveim között szerepel Pécelre költözni, amint a körülményeim ezt lehetővé teszik. Három gyermekem neveltem egyedül. Két nagy fiam van, 26 és 25 évesek, és egy 13 éves kislányom. Ők biztosítják számomra a nyugodt, olykor mozgalmas családi háttérrel.

Szakmai múltamról annyit, hogy lassan 30 éve dolgozom bölcsődei területen. Életem középpontjában a gyerekek állnak. Munkámat mindig az vezérelte, hogy az Ő érdekeit tartsam szem előtt. Hiszem azt, amit mottóként használok:

„A gyerek csak éli világát, mi azért vagyunk, hogy ezt a világot megértsük.”

Minden cselekedetünket ez kell, hogy áthassa, melynek eredményeképpen az igényeknek megfelelő, magas szintű ellátást tud majd a bölcsőde biztosítani.

Munkám során nagyon fontosnak tartom a szülőkkel való kapcsolattartást, hiszen legfőképpen kincsüket, a gyermeküket bízják ránk. A bizalmat meg kell szereznünk. Ennek az óriási bizalomnak, nap mint nap munkánkkal kell megfelelnünk. Egy vezető számára elsődleges szempontnak kell lennie a munkája során, hogy a gyermekeknek - lehetőségei szerint - biztosítsa fejlődésükhöz a személyi és tárgyi feltételeket. A dolgozóknak pedig a szakmai képzés lehetőségét. A gondozóinkban tudatosítsa munkájuk fontosságát, szerepüket a gyermek életében. Leginkább az kell, hogy motiválja őket, hogy a rábízott gyerekek számára nyugodt, derűs légkört biztosítsanak, lehetőséget nyújtva ezzel az aktív, öntevékeny játékhöz és

ezen keresztül a gyermek személyiségének fejlődéséhez. Fontos, hogy a gondozónő szeresse, ismerje a rábízott gyerekeket. Mindezek alapján nagy örömmre szolgált, hogy egy olyan bölcsőde vezetését vehettem át, amelyben úgy tapasztaltam első látogatásomkor és az eltelt másfél hónap alatt is, hogy a gyerekek központi helyet foglal el az egész kollektíva munkájában. Látszik a bölcsődén a gondozónők szeretetteljes odafigyelése. Az őket segítő dolgozók munkája is ezt mutatja.

A bölcsődében a nevelésen, gondozáson túl nagy hangsúlyt kell fektetnünk a gyerekek étkeztetésére. A jó táplálás elengedhetetlen. Csak a megfelelően táplált gyermek lesz nyugodt, kiegyensúlyozott, érdeklődő a környezete iránt.

Fontosnak tartom a bölcsőde nyitottságát. Ezalatt azt értem, hogy a szülők részesei lehessenek első perctől a bölcsőde életének. Ehhez sok lehetőség áll a rendelkezésünkre: első találkozás a szülőnek a bölcsődével, felvételi beszélgetés, írásos anyag a szülők részére a bölcsődéről, családlátogatás, szülővel történő fokozatos beszoktatás, kiscsoportos szülői beszélgetések, szakmai napok szervezése igény szerinti témákban, közös apróbb ünnepek, napi oldott beszélgetések. Mindezek komoly szervezési feladatokat igényelnek, csakis egy jó csapatmunka eredménye lehet. Úgy gondolom, megéri a fáradságot, mivel annál jobb érzés, mint megelégedett szülőt látni, számomra nincs. Azaz egyvalami: kiegyensúlyozott, jól fejlődő, vidáman játszó, egészséges gyereket látni a bölcsődében.

A következőkben bölcsődénkről, terveinkről egy-két adat és gondolat. Bölcsődénk 40 férőhelyes, jelenleg 55 gyerek van felvéve. Két csoportra oszlanak a gyerekek, ezen belül is két szobára. Nyolc szakképzett gondozónő foglalkozik velük. Az ő munkájukat két technikai dolgozó, egy szakácsnő és két konyhai dolgozó segíti velem együtt. A jelen körülmények között nem tudja

a bölcsőde az összes jelentkező gyermeket felvenni. Úgy látom, az idén is, mint régen, nehéz lesz eldönteni, kinek tudunk ősztől helyet biztosítani. Ezúton is kérem azokat a kisgyermekes családokat, akik ősztől vagy jövő tavasztól szeretnék bölcsődébe járatni a gyerekeiket, mielőbb jelentkezzenek.

Terveinkről pár szó. Szeretnénk a bölcsődének nevet választani, ami illik hozzánk, amit a kisgyerekek könnyen megjegyez. A gyerekek játszóudvarának felújítása a legnagyobb tervünk. Ehhez bármilyen segítséget elfogadunk, adományt, amiből kerti játékokat tudnánk venni.

Pár gondolat magáról a bölcsődék helyéről, szerepéről. Az országban 1999. dec.31-i KSH adatok alapján 549 böl-

csőde működik. A családok számára fontos a bölcsőde. Ma a bölcsőde szerepe a gyermekeket napközben ellátó intézmények rendszerében meghatározó hazánkban. Mi is lehet ez a szerep a kisgyermekes családok életében? A bölcsőde családgazdálkodó, gyermekvédelmi, preventív feladatot lát el, esélyegyenlőséget biztosít a különböző családi háttérrel rendelkező gyermekek számára, csökkenti a gyermekek szegénységét, segíti a gyermekek szocializációját, a gyermekek kiegyensúlyozott testi, szellemi erkölcsi fejlődését, jólétét biztosítja, hozzájárul a gyermek családban maradásához, segíti a szülőket gyermeknevelési ismereteik megszerzésében, segíti a szülők munkavállalását. Mindezek tudatában és jelentőségünk fontosságát átérzve próbáljuk mi is végezni a munkánkat a bölcsődében. Lelkesedésben, tenni akarásban a kollektíva részéről nincs hiány. Bízunk abban, hogy munkánkhoz megkapjuk a külső segítséget is a megfelelő helyekről.

Zárszóként a számomra legfontosabb dolog, hogy ezt a munkát igazán egy valaminek kell leginkább motiválnia, és ez nem más, mint a GYERMEK SZERETETE.

Dobos Erzsébet bölcsődevezető

Péceli Nyugdíjas Klub

A szervezetet Esztergályos Sándorné elnök mutatja be

Fő célunk az egymás iránti tisztelet, megbecsülés, megértés, segítőkészség ápolása. Azt szeretnénk, ha klubnapjainkon a tagok jól éreznék magukat. Nagy munkákat már nem tudunk végezni, mert klubtagjaink megfáradt, testi betegségekkel, lelki problémákkal küzdő emberek, akiknek apró örömök is boldogságot adhatnak.

A klub 1978. októberében alakult, akkor még kis létszámmal. Alapító elnöke Kubinyi Iván, őt Somogyi András elnök úr követte, sajnos már egyikük sincs az élők sorában. 1988-tól Tóth Lászlót választották meg, de ő egészségi állapota miatt 1996-ban lemondott, azóta én töltöm be az elnöki tisztséget.

Programjaink változatosak. Az ünnepnapokon – anyák napja, nőnap, férfina nap, idősek napja, Mikulás-nap, karácsony – legtöbbször saját műsorral szórakoztatjuk magunkat. Néha fellépnek a Szemere Pál Általános Iskola diákjai, a Zeneiskola növendékei, tanárai vagy a citerazenekar. Nemzeti ünnepeinken

szép versekkel, énekekkel emlékezünk hőseinkre. Vannak vidám klubnapjaink is: batyubál, Erzsébet-, Katalin-napi bál. Ilyenkor otthonról hozott finomságokkal kínáljuk egymást, és Varga Mihály zenekíséretére vagy a Mangó pattogó ritmusára ropjuk a táncot. Azokon a napokon, amikor nincs program, énekelünk, beszélgetünk, verselgetünk és tervezgetünk.

Tavasszal megkezdődik a kirándulási szezon. Sok történelmi helyet felkeresünk, megcsodáltuk elődeink, nagyja-

ink hátrahagyott emlékeit. Voltunk üzemi látogatásokon és arborétumokban, ahol sok szép élménnyel gazdagodtunk. A nyár beálltával meglátogatjuk a melegvizű strandokat. Helyi kirándulásokon megnézzük Pécel nevezetességeit, vagy csak sétálgatunk. Orvosi előadásokat, filmvetítéseket szervezünk. Több kulturális rendezvényen is részt vettünk szavazatokkal, oklevelet is kaptunk. 1991 óta rendszeresen járunk az ESE-be társadalmi munkát végezni, de ha kell, az önkormányzat kéréseit is teljesítjük.

A Művelődési Ház-ban tartjuk klubnapjainkat minden hónap első és harmadik csütörtökjén. Dalocsa Vilmos igazgató úr lehetővé teszi számunkra, hogy kellemes körülmények között töltsük el ezeket a délutánokat. Taglétszámunk változó, nagy többségben nők, férfiak kevesebben vannak. Az eltelt 23 év minden mozzanatát nem lehet leírni, de az évek folyamán megpróbáltunk szerényen gazdálkodni, és a pénzügyi hiányosságokat sok jó ötlettel áthidalni.

A klub fennmaradását az elmúlt években a Tanács, majd az Önkormányzat és a Pécelen működő munkahelyek vezetői is támogatták. Jelenleg Márkus János polgármester úr és a képviselőtestület az egyetlen támogatónk.

Ezúton szeretném megköszönni mindazoknak a segítségét, akik szívügyüknek tekintik a Nyugdíjas Klubot, és hozzájárulnak a klub működéséhez.

Várjuk szeretettel mindazon nyugdíjas nőket és férfiakat, akik szeretnének közeink tartozni, velünk együtt sírni és nevetni.

Esztergályos Sándorné: Idős vagy...

Idős vagy, nem öreg,
Csak elmúltak az évek,
Boldog ifjúságod
Vissza sose térhet,
A múltból néha egy hang
Belecseng füledbe,
De hogy már kié volt,
Nem jut az eszedbe.

Szép hajad megőszült,
Mekopott a fénye,
Nincs már oly csillogás
Két szemed tükrébe,
Bár az idős kornak is
megvan a szépsége,
Mégis úgy érzed már,

Hogy mindennek vége.
Neveltél gyereket,
Egyet, talán többet?
Hogy bajuk ne essen,
Óvtad, mint a kincset,
Megtettél mindent,
Ami tőled tellett,
S közben elszálltak
Az évek feletted.

Szorgos munkával
Kerested kenyered,
Másokért is tettél,
Ha kellett, eleget,
Az élet próbára tett,
Sok mindent megértél,
De megmaradtál embernek,
Aminek születted.

Ami sértett, vagy fájt,
Szíved már nem bántja,
Csak a szép maradt meg
Lelked tórházába,
Talán szeretnek is,
Család vagy jóbarát?
Vagy ezt csak szeretnéd,
Mert zordabb a valóság?

Időnként csak a szél
Rázza meg ajtódat,
Mert rajta kívül senki,
Senki sem kopogtat,
Magányosan telnek,
Futnak tova évek,
Számolják már napod,
Azt, hogy meddig élhetsz.

Csak a betegség az,
Mi kitarított melledd,
Befészelve magát
Birtokolja tested,
A fájdalom meggyötör,
Összetöri lelked,
S az élet a halállal
Felveszi a versenyt.

Idős vagy, nem öreg,
Így hát be kell látnod,
Ha megjön a vonatod,
Sajnos fel kell szállnod,
Szép lassan, csendesen,
Röpít a semmibe,
S ha elmentél, itt, a földön
Egy kis hant,
S fejfádra írt betűk,
Jelzik ottlétedet.

Fesztiváldíj és jubileum

A Petőfi Sándor Férfikórus számára emlékeztető nap marad 2000. november 25-e. Ezen a napon, a Ráday-kastély dísztermében tartott hangversenyen, a Kórusok Országos Tanácsa (KÓTA) által küldött zsűri újra megadta a társaságnak a legrangosabb minősítést, amit egy kórus megkaphat, a fesztiváldíjat! A minősítés értékét fokozza, hogy 1983 óta egyfolytában őrzi az énekkar ezt a büszke címet, s az is, hogy a bírálóbizottság tagjai a szakma legkiválóbb szaktekintélyei közül kerültek ki (elnök: Rudolf Péter nyugalmazott egyetemi tanár, tagok: Vadász Ágnes, a KÓTA igazgatója és Döbrösi János, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanszékvezető tanára).

A majd egyórás műsor a legváltozatosabb igényeket is kielégítette. Népdalcsokor, Kodály, Bartók, Bárdos Lajos kórusművei, megzenésített Petőfi-versek, operarészlet, spanyol és mexikói népdalok hangzottak el, a capella, illetve zongorakísérettel. A zsűri nagyra értékelte az alapos kidolgozást, az erőteljes hangzást, a műsor sokszínűségét, a kivitelben megmutató rutint és megújulási készséget. Mindez egyúttal a korábbi és mostani karnagy, Szalay Miklós és Rigóné Faragó Zsuzsanna kiváló munkáját is dicséri. Köszönettel tartozik a kórus nekik, s rajtuk kívül mindazoknak, akik az előkészületek során, illetve a hangversenyen segítséget adtak: Barta Katalinnak, a gödöllői zeneiskola tanárának (zongorakíséret), Bálint Józsefnek, a péceli zeneiskola nyugalmazott igazgatójának és Pethő Károlynak, péceli zeneiskolai tanárnak.

De megilleti az elismerés a kórus vezetőségét is (Bisján Imre elnök, Grenák László, Mikes Ferenc), akik ösztönözték, buzdították a tagságot, nem keseredtek el

a nehéz pillanatokban, s rengeteget dolgoztak a technikai előkészítésben.

S végül az eredményekhez kellett maga a kórus is, amely vállalta csaknem egy éven át a heti kétszeri próbát, partnere volt a karnagnak, pedig bizony az átlagos életkor hetven körül.

A hangverseny után ünnepi vacsorán emlékezett meg az énekkar fennállásának kilencvenedik évfordulójáról – álljon itt ez alkalomból a mostani énekesek névsora, ünneplésül is, s az emlékezetnek okáért is.

Tenor I.: Bene András, Bisján Imre, Csernay János, Fábíán László, Gertner István, Kiss Károly, Németh János, Szabó Attila;

tenor II.: Bogyó Ferenc, Heltai Miklós, Mikes Ferenc, Rosza István, Weppert János;

basszus I.: Dévai Imre, Grenák László, Lengyel Krisztián, Micserics József, Mikes Gergely, Pisiák Sándor; **basszus II.:** Baranyi József, Burián István, Grenák István, Fekete János, Halász János, Nagy József, Tóth László, Szűcs Lajos.

A hangverseny és a jubileumi megemlékezés fényét emelte a két kiváló vendégkórus, az isa-

szegi Gaudium Carminis női kamarakórus (karnagy Surmann Mária) és a váchartyáni Kanzonetta Női Kar (karnagy Farkas Pál, aki korábban évekig vezényelte férfikórusunkat is). Nagy örömkörműnkre az isaszegi kórus, mellyel már régóta baráti kapcsolatokat ápolunk, szintén fesztiváldíjas minősítést kapott, ami tíz éves működés után egészen kiemelkedő eredmény.

A dísztermet zsúfolásig megtöltő közönség maga is részese volt az est sikerének. A kórusok felé áradó szeretet és várakozás utolérhetetlen atmoszférája mindenkiire ösztönzőleg hatott, s megfoghatóvá, élővé tette Madách Imre szavait:

„S kivált, ha még dalt hallok és zenét,
Nem hallgatom a szűk korlátú szót,
De a hang árja ringat, mint hajó,
S úgy érzem, mintha álomban feküdném:
A rezge hangon messze múltba szállnék,
Hol napsugáros pálmafák alatt
Ártatlan voltam, játszi, gyermeteg,
Nagy és nemes volt lelkem hivatása.”

– mondja Éva, Az ember tragédiájában.
Valóban, ezért kell énekelni és éneket, zenét hallgatni. Védekezés ez az érzelmi színtelenedés, s ami ezzel jár, a gondolati elbutulás és cselekvésszerű restség ellen. S ez több, mint az elért eredmény, olyan nemes cél, amiért érdemes munkát, töredelmet vállalni, szabadidőt feláldozni. Jó lenne, ha ezt Pécelen minél többen vállalnák, csatlakoznának a kórusokhoz, hogy újabb kilencven év múlva is legyenek, akik tisztelettel gondolnak vissza az elődökre.

Heltai Milós

Pécel környékének növényntani értékei II. A Tűzberki-erdő növényzete

A januárban indított cikksorozat célja, hogy rövid ismertetések keretében bemutassuk a Pécel környékén található növényntani értékeket. Ezen ismertetésekkel szeretnénk felhívni a figyelmet a növényntani szempontból értékes és sokszor erősen veszélyeztetett helyszínekre, ezzel is megteremtve a későbbi hatásosabb természetvédelem lehetőségét. Cikksorozatunk újabb részében a Tűzberki-erdő növényzetéről szólnak.

A Péceltől délkeletre megtalálható erdő-tömb a Gödöllői-dombvidék korábban kiterjedt és általános elterjedt erdővegetációjának töredékesen fennmaradt hírmondója, maradványa. Hogyha a térképre tekintünk, akkor egy viszonylag nagy méretű erdőfoltot látunk, ha azonban közelebbről megvizsgáljuk, és figyelembe vesszük az erdők természeti állapotát is, akkor egészen más képünk alakul ki.

A Tűzberki-erdőhöz tartozó területen található Pécel környékén az egyetlen olyan aprócska erdőfolt, amelyet teljes bizonyossággal lehet az eredeti erdőtársulással, a mezei juharos-tölgyessel azonosítani. (Akácokba ékelt töredékei a területen másutt is megvannak, de azok aljnövényzete teljesen megsemmisült.) Körülötte tájidegen, telepített akácok és fekete fenyves található, amelyek gyomosak, sokszor az eredeti növénytakaró fajai is teljesen hiányoznak belőlük. A mezei juharos-tölgyes erdőtársulás jelentős kiterjedésben kizárólag a Gödöllői-dombvidéken volt megtalálható hazánkban. A dombvidék sajátos földrajzi, felszínalkotási és klimatikus viszonyai tették lehetővé itteni kialakulását. Így a terület egyedi értékeként kell tekintenünk a mezei juharos-tölgyes állományait. Az évszázadok óta folyó erdőgazdálkodás következtében valószínű, hogy az állományok egy része már a társulás fel-fedezése (1960-as évek) előtti időkben elpusztult. A hazai természetvédelem súlyos mulasztása, hogy a hazánkban egyedi, a leírás idején még meglévő erdők az utóbbi időszakban szinte kivétel nélkül megsemmisültek. Rendkívül fontos – részben már folyó – munka és feladat a máig fennmaradt mezei juharos-tölgyesek felkutatása és védelemben részesítése. Különlegessége, egyedisége indokolná, hogy állományai megkülönböztetett kezelésben részesüljenek. A Tűzberki-erdő esetében bizonyos, hogy a védelem már elkésztett, a tájban fennmaradt egyetlen apró erdőtöredék elszigeteltsége és kis kiterjedése következtében nem védhető meg, fenntartása hosszú távon valószínűleg nem lehetséges.

A mezei juharos-tölgyes fennmaradt töredék állománya sarjerdő, azonos korú lombkoronaszintjű mezei juhar, kocsányos, ko-

csánytalan és molyhos tölgy, kismértékben a kislevelű hárs alkotja. Cserjeszintje közel eredeti összetételű: veresgyűrű som, egybölcs galagonya, bibircses és csikós kecskerágó, ostormén bangita. A lágyszárú szintben a száraz tölgyesek fajai jellemzőek: a védett, impozáns megjelenésű nagyzezerjőfű, a gyöngyköles és a borzas ibolya.

A Tűzberki-erdő területén korábban nagy kiterjedésű mészkezelő, tatárjuharos és mezei juharos-tölgyesek lehettek, itt ma főként akácokat, kisebb területeken elegyetlen, ültetett kocsányos tölgyeseket, fenyveseket találunk. A természetes állapot csak hosszú idő után és aktív beavatkozásokkal lenne helyreállítható. A védetté nyilvánítás szükségessége sajnos itt már nehezen indokolható. A terület esetleg a természetvédelmi rekonstrukciós kezelések kísérleti területként szolgálhatna.

A homogén, ültetvényyszerűen telepített tölgyesek flórájukban részlegesen még őrzik az eredeti társulások növényfajait. Területünkön sokfelé nagy kiterjedésben telepítettek kocsányos tölgy állományt, kevés cser, kocsánytalan tölgy és akác eleggyel. Ezek az eredeti tölgyeshöz képest elszegényedett és megváltozott cserje- és gyepszintű, gyomosodó állományok számottevő természetvédelmi értékkel többnyire alig rendelkeznek.

A lágyszárú szint fajösszetétele az egyes állományokban különbözik aszerint, hogy az erdőt mely társulás termőhelyén ültették. A mezei juharos-tölgyesek helyére telepített tölgyesekben több nedvességkedvelő erdei fajt találunk, amelyek más erdőkben ritkák. Néhol feltűnő a páfrányok (főként az erdei pajzsika, kevés védett szállás pajzsika és karélyos vesepáfrány) és a kosborfélék (főként madársisak és nőszőfű fajok) gyakorisága. A mészkezelő tölgyesek helyére ültetett erdőrészek gyepszintjének fajösszetétele ezektől jelentősen különbözik. Itt a száraz

gyepek általános fajai válnak gyakoribbá (pl.: közönséges cickafark, nyúlárnyék, csomós ebúr, sarlófű, pusztai csenkesz, tejoltó galaj, erdélyi gyöngyperje). Ezekben is megjelenik két védett fehér virágú madársisak faj.

Megjegyzendő, hogy fajszerzőségük és másodlagosságuk ellenére ezek az őshonos fafajokkal telepített és ezért a táj eredeti fajkészletét töredékes formában fenntartani képes állományok a tájideger fajokból telepített faültetvényekhez képest minőségileg különbözõ, magasabb kategóriát képviselnek. Ez a megállapítás egyben utalás a természetvédelem egyik jövővõ feladatára is: a levágásra került faültetvények helyén, a lehetőségekhez mérten szorgalmazni kellene az őshonos fafajok telepítését, mely legalább táji szinten növeli a vegetáció és a tájkép eredeti állapothoz való hasonlóságát. Itt a rekonstrukció során az eredeti fafajok (mezei juhar, gyertyán, tölgyek) elegyítésére kellene törekedni. Így a vegetáció részleges helyreállítása végbemehetne, illetve növelhető lenne a vegetáció és a tájkép eredeti állapothoz való hasonlósága.

Más megítélés alá esnek az akácok, amelyek területén csak több vágásforduló alatt, és így is csak részlegesen lenne regenerálható a növénytakaró. Természetvédelmi szempontból kívánatos lenne, hogy (az erdőgazdasági szempontok figyelembe vételével) a levágásra kerülő akácok helyére első lépésben mezei juhar (esetleg szálanként tölgyet) telepítsenek. A területen megfigyelték alapján ugyanis ez a faj a leginkább az akác árnyalását és a talajban bekövetkező kedvezőtlen irányú változásokat. A mezei juhar egyedek ezután az erdőművelési munkálatok során kímélendők lennének, elegyarányuk a későbbiekben növelhető, illetve más őshonos fafajok is elegyíthetők lennének. További lépésekben a mai akác állományok leválthatók, állapotuk a természeteshez közelíthető. Mindezek mellett a változások folyamatos megfigyelése lenne szükséges. Az akácok tarványa nem kívánatos, illetve ez esetben a tájidegen fafajok és lágyszárúak elszaporodását meg kell akadályozni. Ennek fontosságát az a megfigyelés támasztja alá, hogy a kivágott vagy pusztuló akácok foltokban már ma is igen elterjedtek az agresszív lágyszárú és fásszárú gyomok. A leginkább veszélyes, néhol már terjedő fajok: bálványfa, amerikai juharok, kései fürtösmeggy, kisebb mértékben a fehér eperfa, a lágyszárúak közül a selyemkóró, a sötétlila ősziróza, a kanadai és magas aranyvessző későbbi terjedése jelenthet nagy veszélyt.

Kun András

(MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete, Vácrátó)

Kié a Csúnya-tó?

Interjú Skultéti Gyulával, a Péceli Horgászok Egyesületének vezetőségi tagjával

– Miért „csúnya” a Csúnya-tó?

– Ez nemcsak a tó neve, az egész környéket Csúnyának hívják. A régi hatalmas esőzések zezzugossá, szakadékosá, szinte járhatatlanná alakították ezt a vidéket. Mivel a tó is itt van a Csúnyában, ezért lett ez a neve.

– Mikor és hogyan alakult ki a tó?

– A tó egy völgyben fekszik, és egy völgyzáró gát fogja fel a környező dombokról leérkező csapadékvizet. Régen források is táplálták a tavat, akkor sokkal magasabb volt a vízállása. Ezek a források mára többnyire elapadtak. A gátat a harmincas években készítette a Kovács házaspár, aki strandot működtetett itt. Talán az idősebb korosztály emlékszik rá, hogy milyen tiszta volt akkoriban a víz és a tó környezete. Budapestről is jártak ki strandolni az emberek.

– Jelenleg ki a tulajdonosa?

– Az 50 hektáros erdőrésznek - ezen a területen fekszik a tó is - 14 tulajdonosa van. A tulajdonosok hozták létre a Péceli Csúnya Erdőbirtokossági Társulatot. A társulat a földterületet kiadta egy erdőművelő cégnek, aki felelős az erdő gondozásáért.

– Kinek a feladata a tó gondozása?

– Most van aláírás alatt egy olyan szerződés, mely szerint a Péceli Csú-

nya Erdőbirtokossági Társulat a Péceli Horgászok Egyesületének bérbe adja a tavat, a bérleti díjat nem kéri, hanem cserébe az egyesület vállalja a tó környezetének rendben tartását. A tulajdonosok tisztában vannak azzal, hogy a horgászok nélkül a tavat és környékét ellepné a szemét.

– Mi okozza a legnagyobb problémát ebben a munkában?

– A legnagyobb gond a víz utánpótlása. Régen a források és a csapadékvíz biztosították az elpárolgott mennyiséget, de amióta a források elapadtak, mesterségesen kell pótolni a vizet. Ezért 1985 táján társadalmi munkával építettünk egy kis házat és fűrattunk egy kutat. Azóta próbáljuk mesterséges úton biztosítani a tó vízszintjét többkevesebb sikerrel.

A másik nagy baj az emberek gondolkodásában, a természethez való viszonyában van. Meggondolatlanul kihordják a legkülönbözőbb szemetet a tó környékére. Ezután jönnek a kiránduló gyerekek, és amit találnak, azt bedobálják a tóba. Legyen az üveg, rossz fazék vagy akár egy bicikli. A legszomorúbb az, hogy mindezt sokszor a szüleik jelenlétében teszik. A természetet védeni és szeretni kell, nem rongálni és pusztítani. Az egyesület vezetősége gondolkodott azon is, hogy körbekeríti a tavat, így védi meg a rongálástól, a szemeteléstől. Ezt mégsem tette meg, hiszen nem az a célunk, hogy kirekesszük a kirándulókat. Pontosan azt szeretnénk, ha a gyerekek megismernék ezt a kis vízi világot és környékét, a felnőttek pedig arra használnák, amire tulajdonképpen való: pihenésre, kikapcsolódásra. Közeledünk Európához, de ilyen alapvető dolgokra, mint a környezetünk tisztasága, a természet védelme mégsem fordítunk megfelelő fi-

gyelmet. Már az óvodákban, az iskolákban el kellene kezdeni az ilyen irányú nevelést és oktatást, hiszen ez nem pénz, hanem szemlélet kérdése.

– Miből gazdálkodik a Péceli Horgászok Egyesülete?

– Költségvetésünk elég szegényes. Tagságunk 35-40 fő között mozog, melynek egyharmad része ifjúsági, illetve gyermek horgász. Felnőtt horgászengedély 15 ezer forint évente, az ifjúsági nyolcezer. Ebből felnőtt engedélynél 3 ezer, az ifjúságinál ezerötszáz forint a befizetési kötelezettségünk. A gyermek horgászok engedélyének összege teljes egészében az államé. Ami marad, abból telepítünk, abból fizetjük a villanyszámlát, ami éves szinten 150 ezer forint.

– Milyen halakat telepítettek a tóba?

– Főként pontyot, kárászt, keszeget telepítünk. Található még a tóban amur, busa, szürkeharcsa és süllő is.

– Milyen tervei vannak az egyesületnek?

– Amennyiben sikerül pénzt, támogatást szerezni, úgy több tervet is megvalósíthatunk. Mint említettem a fő gond a vízellátás, ezt szeretnénk biztonságosabbá tenni. Aztán a tó kotrása, majd a gát megerősítése a feladat. Annál is inkább, mert ez egy völgyzáró gát, és árvízvédelmi funkciót is betölt. Természetesen a horgászhelyek biztonságosabb és esztétikusabb kiépítését folyamatosan szeretnénk megvalósítani. Reméljük, hogy a jövőben kevesebb gondunk lesz a szemetelőkkel, kirándulókkal és inkább védeni fogják a tavat, a környezetét és egyáltalán a természetet az ide látogatók. Várunk szeretettel minden természetet szerető és védő embert.

– Köszönjük a beszélgetést.

Bohácsné Vilimek Ágnes

Mi a csontritkulás?

A csont aktív, élő testszövet, ami folyamatosan újraépíti önmagát. A gyermekkorban egyenletes növekedést mutat a pubertáskor kezdetéig. Ekkor a csontfejlődés felgyorsul. A „csúcscsonttömeg” 25-30 éves korra teljesen kialakul. Ezután évi egy százalékkal kezdődik a csonttömeg csökkenése, majd rohamosan, évi 2-4 százalékkal a klimax (nőknél a menstruáció elmaradása) idejének első öt évében. A rohamos csontvesztés időszaka normál esetben ezzel lezárul, és visszaáll az évi 1 százalékos csökkenés.

A csontritkulás a felnőtt lakosság között, különösen a nők körében, az egyik legfőbb szenvedést és rokkantságot okozó betegség, „népbetegség”. A csontritkulás során folyamatosan csökken a csontok sűrűsége, emiatt azok elgyengülnek és törékennyé válnak.

A csontritkulás rizikótényezői nőknél:

- a családban előforduló betegség (pl. öröklődő hajlam),
- mozgásszegény életmód,
- kevés kalcium az étrendben (részletesebben a következő részben),
- vékony testalkat (keves izomzat),
- fehér bőrű vagy távol-keleti rassz,
- terhesség hiánya,
- bizonyos gyógyszerek (pl. kortikoszteroidok, nagy adagú pajzsmirigy hormon szedése),
- korán bekövetkező menopausa (a menstruáció elmaradása),
- dohányzás,
- nagy mennyiségű alkohol fogyasztása.

Az osteoporosisnak/csontritkulásnak számos különböző típusa és oka van:

1. A menopausa (a változás korában a menstruáció elmaradása) utáni csontritkulás.

51-75 éves korú nőknél gyakori. Az ösztrogén hormon a legfontosabb, de nem az egyedüli hormon, ami fontos szerepet játszik a csont egészségi állapotában. A hormonok megfelelő arányú jelenléte a csontok átépülésében, felépítésében döntő szerepet játszik.

2. Aggkori csontritkulás. 70 éves kor felett jelentkezik, a nőkben kétszer olyan gyakran, mint a férfiakban. A nőknél együtt jár a hormonháztartás változásával járó csontritkulással. Oka valószínűleg a korrall kapcsolatos

kalciumhiány és más ásványianyag hiány (részletesebben majd később), ezáltal felborul a csontegyensúly, a csont lebontása és új csont képződése.

3. A betegek 5 százalékánál más betegségek vagy gyógyszerek okozzák a másodlagos csontritkulást. Például a krónikus vesebetegség, hormonzavarok (pajzsmirigy, mellékpajzsmirigy, mellékvese-betegségek), görcsoldók használata, szenvedélybetegségek (alkohol, dohányzás), cukorbetegség, ízületi gyulladás, mozgáshiány, izomsorvadás.

Csontritkulás tünetei és szövődményei

A nőknél a változás korában a menstruáció elmaradásakor a csont mézstartalalom csökkenése a csigolyákat érinti, de szinte valamennyi csonton kifejlődik. Korai panasz a fáradékonyság, főleg kisebb mozdulatokra, előre hajlásra, emelésre fokozódó háti, deréktáji fájdalom. A csontritkulás megelőzésében és kezelésében nagy hangsúlyt kell fektetni az egyénre szabott gyógytornára, hogy a fellépő ízületi beszűkülést, izomgyengeséget, izommerevséget és a fájdalmakat csökkentjük (később bővebben).

A csontsűrűségnek csökkenése általában lassú folyamat, így az első időkben nem okoz panaszokat. Sokszor a betegség első jele a csonttörés, amit három alaptípusba sorolhatunk:

- csigolyák összeroppanása (kompressziós csigolyatörés),
- alkarcsonttörés,
- csípőtáji törések.

Első a kompressziós csigolyatörés. Egy vagy több csigolya spontán vagy kisebb erőbehatás következtében (pl. kisebb tárgy felemelésekor) eltörik. A törés tartós hátfájással jár, felálláskor, járáskor a hát egy bizonyos területén erősödik a fájdalom, ez a terület érintésre érzékeny. Több csigolyatörésnél gerincfűző használata javasolt. A has bőre vízszintes ráncokba gyűrődik, a csípőlapát felső széle és a bordaív alsó széle közelebb kerül egymáshoz, súlyos esetben összeérhet. A testmagasság csökken, a gerincben rendellenesen fokozódik a görbület.

A csontritkulásos betegség másik fő töréstípusa az alkarcsonttörés. A gyógyulás lassabb lehet súlyos csontritkulásban szenvedő betegeknél. A kézfej, ujjak duzzadása esetén vagy ennek megelőzése céljából háromszögletű

Csontritkulás.
A szivacsos csontállomány erős felritkulása

kendő segítségével felkötjük a kart. Megfelelő kezeléssel a kéz működése helyreáll, de ha tengelyeltéréssel gyógyul a törés, akkor a csuklóízületi mozgás beszűkül és ízületi fájdalommal jár.

A harmadik, legkomolyabb és legjelentősebb töréstípus a csípőtáji törés.

A sérülés után az idős beteg járóképtelenné válik, hosszú ideig ágyhoz kötött és ezzel járó szövődmények következménye a magas, 20 százalékos halálozási arány. A törést követően az idős emberek 50 százaléka ápoló otthonba kerül. Kezelés: a műtéti megoldás, mert így a szövődmények egy része elkerülhető. A beteg korán mobilizálható, aktív mozgásokat már a műtét utáni nap végezhet az ágyban, segédeszköz segítségével (járókeret vagy könyökmankó) közlekedhet.

Késői szövődmény a combfej elhalása. A sérüléskor bekövetkezett érkárosodások következtében a combfejnek romlik a vérellátása. Ma egyre gyakrabban csípőprotézis beültetését végzik. Megfelelően irányított műtéti utókezelés hatására a műtét után fél-egy évvel várhatók az optimális ízületi mozgások.

A műtét utáni felgyógyulás az orvos és a gyógytornász segítségével, tanácsaival történik. Egyénre szabott torna, segédeszköz (járókeret, mankó, majd a törés gyógyulásával, terhelhetőségével párhuzamosan a járóbot) használata és a helyes tartás, járás, lépcsőjárás megtanítása, ellenőrzése a gyógytornász feladata. (folytatjuk)

Szénégető Viktória
okl. gyógytornász

Péceli gyógyítók

Dr. Sallay Zoltán 1970 óta dolgozik városunkban. Nyugdíjba vonulása után is aktív maradt, az ügyeleteken gyakran találkozhatunk vele.

– *Hogyan került egészségügyi pályára?*

– Kecskeméten születtem, ott is nevelkedtem, s meg kell mondanom, elég szegény, sanyarú gyerekkorom volt. Édesanyám már a születésem után egy évvel meghalt, édesapámat pedig 10 éves koromban vesztettem el. Édesapám második felesége nevelt fel, aki ápolónő volt. Az ő áldozatos, lelkiismeretes munkája, hivatásszerete nagy hatással volt rám. Szorgalmasan tanultam, s ennek köszönhettem, hogy el tudtam végezni az iskoláimat. Orvosi egyetemre Budapesten jártam, s honvéd ösztöndíj segítségével 1955-ben szereztem diplomát. Nem volt mögöttem komoly anyagi, szülői háttér, így tudtam, hogy csak úgy juthatok előre, ha keményen dolgozom.

– *Az egyetem elvégzése után hol kezdett dolgozni?*

– Azt a lehetőséget választottam, hogy vidékre megyek körzeti orvosnak. Leginkább az inspirált erre a döntésre, hogy szerettem volna önállóan dolgozni. Borsod megyébe kerültem, és négy kis községnek lettem a körzeti orvosa. Ez fizikailag annyira fárasztó volt, hogy mindjárt az első két hétben 10 kg-ot leadtam. Komoly gondot okozott a közlekedés. Esős időben bizony sokszor a hátamon kellett vinnem a kerékpárt, mert különben el-süllyedt volna a sárban.

Télen a nagy hó, a hófúvások szinte lehetetlenné tették a közlekedést. Még lovas kocsival is nagyon fárasztó volt eljutni a szomszéd falvakba. A legközelebbi kórház 50 km-re volt, így amit csak lehetett, a helyszínen kellett megoldani. Sokszor petróleumlámpa fényénél, „homályánál” vezettem le problémás szüléseket. A négy településen összesen 4.000 lakost kellett ellátni. Három évig bírtam ezt az iszonyatos hajsztát, majd Salgótarjánba költöztem családommal, szintén körzeti orvosnak. Ekkor már volt személynépkocsim, de annyira szerény fizetésért dolgoztunk, hogy amikor az autóm elromlott, nem volt annyi pénzünk, hogy megcsináltassuk.

– *Nem keserítette el, hogy kezdő orvosként ennyire kevés fizetésért dolgozott?*

– Feleségemmel mindketten nagyon

egyszerű családból származunk, kisigényűek voltunk és vagyunk ma is. A szegényes körülmények nem keserítettek el minket. Ma is puritán módon élünk.

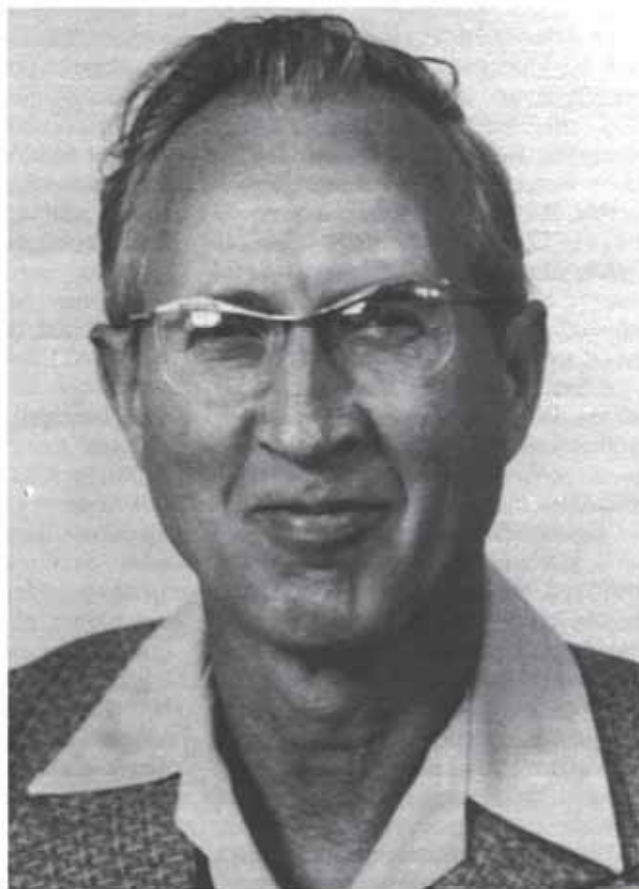
– *Mi vonzotta Pécelhez?*

– Korán nősültem, már az egyetemi évek alatt összeházasodtunk a feleségemmel, aki péceli születésű volt. Gyakran meglátogattuk a családját, és mindig élt bennünk a nosztalgia, hogy Pécelre kellene költöznünk. Sajnos ez a tervünk nem sikerült azonnal. Felkerestük a gödöllői járási főorvost, de akkor, a hatvanas években nem tudtak megfelelő feltételeket biztosítani.

Így előbb Szadára kerültünk 3 évre, majd a következő állomás Jászládány volt. Itt 7 évig voltam körzeti orvos, a feleségem pedig végzett ápolónőként dolgozott velem. A nosztalgia nem múlt el Pécel iránt. Végül vettünk egy telket, és apósom segítségével felépült a családi házunk 1970-ben. Ekkor költöztünk Pécelre, én megkaptam a körzeti orvosi állást, feleségem pedig ápolónőként dolgozott velem. Ekkor már négy gyermeket neveltünk.

– *Mi az, amire kényes, ami nagyon fontos Önnek?*

– Az orvosi hivatás az, ami nekem a legfontosabb. A családom részéről sokszor kaptam szemrehányást is emiatt, hogy: „Te mindig csak másoknak szolgálatsz!” Ez a munka határozottságot, gyors helyzetfelismerést követel. Gyakran percek alatt kell felismerni a bajt, és dönteni a beteg sorsáról. A betegek nagy részét helyben, kórházi kezelés nélkül is meg lehet gyógyítani. Egyetemista koromban sokat hallgattam Hajnal professzor előadásait. Gyakran hangsúlyozta: „Önöknek nem egy adathalmazt kell elsajátítani, hanem elsősorban az orvosi gondolkodást.” Az orvosnak látnia kell az összefüggéseket, a betegség előzményét, lefolyását, várható kimenetelét Arra

törekedtem mindig, hogy ne csak az adott betegséget, hanem az egész embert gyógyítsam.

– *A heti kétszeri ügyeletet nyugdíjasként látja el. Mikor vonult nyugdíjba?*

– Sajnos volt egy komoly egészségügyi problémám, amivel hosszabb időt kórházban is töltöttem. 1989-ben értem el a nyugdíjkorhatárt, ekkor a betegségem miatt és a családom rábeszélésére nyugdíjba vonultam. Nem sokáig tudtam nyugodtam otthon ülni. Ezzel a rendetlenkedő szívvel vállaltam el a szociális otthonokat, majd később a központi rendelőben az ügyeleteket.

– *Hogyan telnek a nyugdíjas évei, és milyen terve van?*

– Szerencsére nem unatkozom, ugyanis van hét unokám, akik közül három szinte a szomszédban lakik. Aktív nagyapa vagyok, nagyon szeretem őket. Lányom egyedül neveli a három gyermekét, így nagy szüksége van a szülői segítségre, támogatásra. Ameddig egészségem engedi, szeretnék dolgozni, s ellátni az ügyeleteket.

– *Köszönjük a beszélgetést, jó egészséget kívánunk további munkájához!*

Bohácsné Vilimek Ágnes

Megalakult a PÉCEL – Építeni Kell Egyesület, a PÉCEL- ÉKE

Az alakulólásról tudósító előtt úgy tűnik, hogy nem volt pusztába kiáltott szó az ESE Híradó 2001/2. számában megjelent, felkérésnek is szánt cikke a helyi demokráciáról. Az ehhez vezető legrövidebb utat közösen találta meg az a 30 ember, aki február 10-én, szombaton délután az ESE éttermében tartott összejevetelt választotta időtöltésül, és figyelmesen hallgatta a PÉCEL-ÉKE nevű egyesület nyíltan vállalt céljait, amelyet az elfogadott alapszabályból idézünk:

„- Szellemi műhely létrehozása a kistérség, Pécel város épített és természeti környezetének megóvására, fejlesztésére, közcélú vitafórumok, konferenciák, előadások megszervezésével.

- Együttműködési kapcsolatok erősítése a kistérség civil szervezetei, önkormányzati, állami szereplői között az ember és környezet ökológiai egyensúlyának megtartásában.

- Közcélú humán és környezetvédelmi beruházások (iskolaépítési, ifjúsági és szabadidős, sportlétesítmények, stb.) létesítésében aktív kezdeményezői, érdekvédelmi, érdekegyeztetési feladatok ellátása.

- A régió euroatlanti integrációs folyamataiban az együttműködés segítése.

- A helyi információ segítése kiadványokkal.

- A társadalmi értékrend formálása a közügyekben való részvétel erősítésével.

- A városfejlesztési tervek kidolgozásában aktív részvétel, és a megvalósítás támogatása.

- A nyilvánosság erősítése a helyi közéletben.”

Őszinte örömmel és bizalommal mutatjuk be a PÉCEL-ÉKE Elnökségét és tisztségviselőit:

Elnök:

Csávás Ferenc – Kecskeméten születtem 1946. december 7-én. Gyermekkoromat Kecskeméten töltöttem, az ál-

talános iskolát is itt végeztem. Szakmunkásvizsgát 1963-ban tettem. Katonai szolgálatot 1967-től 1969-ig teljesítettem, rendfokozatom törzsőrmester. Az Ybl Miklós Építőipari technikumot 1973-ban végeztem el. Később a technikus oklevélén kívül építéshatósági, műszaki ellenőri, tűzvédelmi és egységes szakvizsgát tettem.

1973-ban házasodtam meg. Feleségem, Kókai Erzsébet építészmérnök, a BUVATI dolgozója volt, jelenleg le-százalékolt nyugdíjas. Három fiunk van, tanulnak, még a családdal élnek Pécelen.

Először a 31. sz. Építőipari Vállalat-hoz mentem el dolgozni. Itt előbb technikusként, majd művezető-, részlegvezető- és építésvezetőként dolgoztam. 1979-ben Pécel Nagyközségi Tanácshoz hívtak, ahol műszaki főelőadóként intéztem az előforduló összes műszaki ügyet. Munkámat a 31. sz. Építőipari Vállalatnál kétszer, a tanácsnál egyszer kitüntetéssel ismerték el. Munkahelyemet a tanácsnál 1989 elején megszüntettem, mivel ingatlanforgalmazó kft-t alapítottam. Miután a vállalkozásomat abbahagytam, pályázat útján a MAVAD Rt-hez kerültem beruházó műszaki ellenőri beosztásba. Az építési feladatok megszűntével ismét kivitelezési területre hívtak át dolgozni, műszaki vezetői beosztásba egy kft-hez. 1995-ben saját kivitelezési szervezetet alapítottam, amely főleg áruházak és közösségi épületek építésével foglalkozik.

Az ÉKE egyesületen kívül más szervezetnek (pártnak) nem vagyok tagja.

Elnökhelyettes:

Balla Miklós – 1958. július 11-én Budapesten születtem. Szüleim nyugdíjasok. Édesapám a Magyar Nemzeti Gárda alapítótagja és egyben alelnöke. Ezen kívül több társadalmi szervezet

tagja. Szakközépiskolai tanulmányaim (1972-1976) után autóforgalmi érettségi vizsgát tettem. 1976-tól 2000. december 31-ig államigazgatási területen dolgoztam, ahol szakirányú végzettségeket szereztem. Az idei évben szolgálati nyugdíjazásomat kérelmeztem, amely folyamatban van. 1989-ben megnősültem, feleségem jelenleg is államigazgatási területen dolgozik. Két gyermekem született, 1991-ban Zsolt, 1994-ben Nikolett. 1993-ban Apácadombon vásároltunk építési telket, majd házunk elkészülte után 1999. decemberében költöztünk ki véglegesen.

Elnökségi tagok:

Ács Béla – 1936. november 2-án születtem Budapesten, Pécelre 1948. április 4-én költöztünk ki szüleimmel. Az épületgépészeti technikum elvégzése után 1955-ben léptem munkába. Azóta is folyamatosan különböző tervezőintézetekben (összesen négy) dolgozom, most már tervezőként. 1990. november 2-ával nyugdíjazásomat kértem, de azóta is folyamatosan végzem korábbi munkámat.

1960. február 5-én esküdtünk feleségemmel Pécelen, majd 1966-ban építve fel jelenlegi házunkat, folyamatosan itt élünk. Három (ma már alaposan felnőtt) fiunk és összesen hét unokánk van. Munkám során az egész ország területén különböző középületek, kórházak, iskolák, lakóépületek, áruházak (legújabbban plazák) tervezésében vettem részt. Pécelen társadalmi gépésztervezője voltam pl. az orvosi rendelőnek, az általános iskola különböző épületeinek.

Semmiféle párttagja sohasem voltam, és nem is szándékozom taggá válni. Társadalmi szervezetben még 1990 előtt tanácstagként vettem részt rövid ideig. A most megalakult PÉCEL-ÉKE egyesületben 45 éves szakmai tapasztal-